

İş Sistemleri Sağlık Raporu

ve Yapay Zeka Hazırlık Değerlendirmesi

Northwind Holding A.Ş.

ERP / CRM

Oluşturulma 13 Haziran 2026

Genel İş Sağlığı

31

Yüksek risk

Yapay Zeka Hazırlığı

42

/ 100

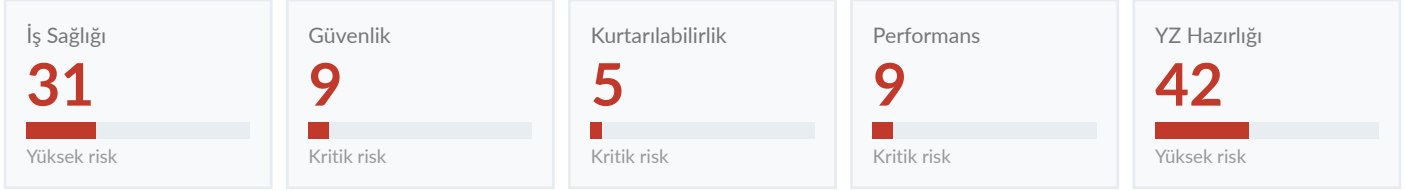
Hazırlayan

Yönetici Özeti

ERP / CRM sisteminiz genel iş sistemleri sağlığı için 100 üzerinden 31 puan aldı; bu ciddi riskli bir seviyedir. İşletmeyi acil riske sokan ve öncelikle ele alınması gereken 1 kritik sorun tespit ettik. En güçlü alanınız bakım yapılabilirlik (85/100); en zayıf alanınız kurtarılabilirlik (5/100). Veri temeliniz yapay zeka hazırlığı için 42/100 puan aldı.

Sağlık Puanları

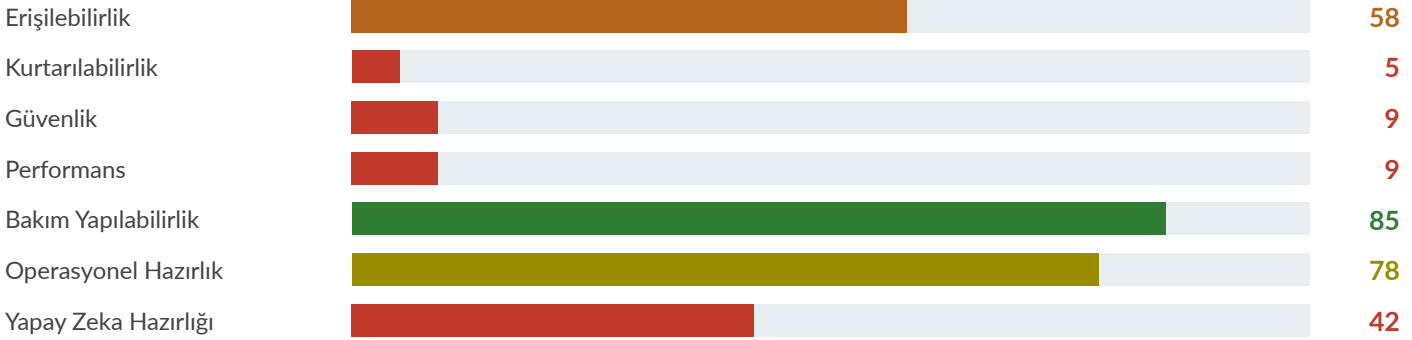
1 Kritik

6 Yüksek

11 Orta

13 Düşük

Sağlık Genel Görünümü

Güvenlik Bulguları (9/100 – Kritik risk)

Yerleşik yönetici hesabı etkin

YÜKSEK

Herkesçe bilinen, yüksek yetkili bir hesap aktif ve saldırganların sık hedefidir.

Yapılması gereken: Yerleşik 'sa' hesabını devre dışı bırakın veya yeniden adlandırıp güçlü bir parola politikası uygulayın.

Güçlü ve nadiren gereken özellikler açık

YÜKSEK

Bu özellikler saldırı yüzeyini genişletir; bir hesap ele geçirilirse sunucuda komut çalıştırmayı veya başka sistemlere ulaşmayı çok kolaylaştırır.

Yapılması gereken: Aktif kullanmadığınız özellikleri kapatın (xp_cmdshell, OLE Automation Procedures). Belirli bir ihtiyaç doğarsa istendiğinde yeniden açılabilir.

5 hesap tam yönetici denetimine sahip

ORTA

Çok fazla kişi sınırsız erişime sahip; kazara veya kötü niyetli zarar olasılığı artar.

Yapılması gereken: Yönetici hesaplarını asgariye indirin ve gerçekten tam denetime kimin ihtiyacı olduğunu gözden geçirin.

1 hesap parola kurallarını atlıyor

ORTA

Parola kuralları uygulanmayan hesapların ele geçirilmesi daha kolaydır.

Yapılması gereken: Tüm hesaplarda parola politikası zorunluluğunu etkinleştirin.

Veritabanına 8 bağlantı şifreli değil

ORTA

Uygulamalar ile veritabanı arasında giden veriler, ağ ele geçirilirse okunabilir.

Yapılması gereken: Bu sistemi kullanan tüm uygulamalar için şifreli (TLS) bağlantıyı zorunlu kılın.

2 sahipsiz (orphaned) kullanıcı hesabı bulundu

DÜŞÜK

Artık hesaplar erişim denetimini karmaşıklaştırır ve yetkisiz erişim yollarını gizleyebilir.

Yapılması gereken: Sahipsiz hesapları gözden geçirip kaldırın veya yeniden eşleştirin.

Kurtarılabirlik Bulguları (5/100 – Kritik risk)

'ERP_PROD' yedeği 20 gün önceki

KRİTİK

Sunucu şu an arızalansa 20 güne kadar iş verisini kaybedebilirsiniz.

Yapılması gereken: Günlük yedeklemeye geçin ve her gece başarıyla tamamlandığını doğrulayın.

'ERP_PROD' TAM kurtarma modunda ama güncel günlük (log) yedeği yok

YÜKSEK

İşlem günlüğü diski doldurana ve sistemi durdurana kadar büyüyebilir; ayrıca belirli bir ana geri dönüş yapamazsınız.

Yapılması gereken: Düzenli günlük (log) yedekleri planlayın ya da belirli ana dönüş gerekmiyorsa sistemi SIMPLE kurtarmaya alın.

'ERP_PROD' için veri bütünlüğü yakın zamanda doğrulanmadı

YÜKSEK

Düzenli bütünlük kontrolü olmadan sessiz veri bozulması fark edilmeden tüm yedeklere işleyebilir; o zaman geri yükleme de sizi kurtarmaz.

Yapılması gereken: Bu sistem için düzenli tutarlılık kontrolü (DBCC CHECKDB) planlayın ve hatalarda uyarı kurun.

Performans Bulguları (9/100 – Kritik risk)

Sistem bekleme süresinin çoğunu depolamada geçiriyor

YÜKSEK

Veritabanı diski beklediği için günlük işler yavaşlıyor; kullanıcılar bunu yavaş ekranlar ve raporlar olarak hisseder.

Yapılması gereken: Veritabanının depolama performansını gözden geçirin – daha hızlı disk, veriyi önbelleğe alacak daha fazla bellek ya da diske daha az gidecek sorgu/index iyileştirmesi.

Sunucu belleği sınırlandırılmamış

ORTA

Veritabanı, sunucunun geri kalanını belleksiz bırakarak tüm makinede yavaşlamaya yol açabilir.

Yapılması gereken: İşletim sistemine pay bırakan bir azami bellek sınırı belirleyin.

'ERP_PROD' için depolama yavaş yanıt veriyor

ORTA

Yavaş depolama bu sistemin okuma/yazmalarını geciktirir; kullanıcılar bunu uygulama genelinde gecikme olarak yaşar.

Yapılması gereken: 'ERP_PROD' için alttaki diskleri kontrol edin – bu kadar yüksek gecikme genelde depolama katmanının ilgilenilmesi ya da veri dosyalarının daha hızlı diske taşınması gerektiğini gösterir.

Paylaşılan çalışma alanı (TempDB) bir darboğaz noktası

ORTA

Veritabanının paylaşılan geçici alanı bu sunucu için çok az dosyaya sahip; bu, tüm kullanıcıların yoğun işlemlerini yavaşlatan bir kuyruk oluşturur.

Yapılması gereken: TempDB veri dosyası sayısını sunucunun işlemcilerine göre artırın (genelde sekize kadar, eşit boyutlu).

Paralellik ayarı varsayılan değerde bırakılmış

DÜŞÜK

Varsayılan ayar, küçük işleri verimsiz dağıtarak günlük işleri yavaşlatabilir.

Yapılması gereken: Paralellik maliyet eşliğini ayarlanmış bir değere yükseltin.

Paralellik sınırsız

DÜŞÜK

Ağır sorgular sunucuyu tekeline alıp herkesi yavaşlatabilir.

Yapılması gereken: Sunucunun işlemci sayısına göre makul bir paralellik sınırı belirleyin.

1 sistem için performans geçmişi kaydedilmiyor

DÜŞÜK

Performans geçmişi olmadan yavaşlamaları teşhis etmek ve önlemek zordur.

Yapılması gereken: İş açısından kritik sistemlerde performans geçmişi (Query Store) etkinleştirin.

Sorgular, kendilerini hızlandıracak index'ler olmadan çalışıyor

DÜŞÜK

Sistem sorguları yanıtlamak için sürekli gereğinden fazla iş yapıyor; kullanıcılar bunu yavaş arama, liste ve raporlar olarak hisseder.

Yapılması gereken: Ekibinizin en yoğun veritabanlarındaki önerilen index'leri gözden geçirip uygun olanları eklemesini sağlayın — bu genelde en büyük ve en düşük maliyetli hızlanmadır.

Veri bellekten çok hızlı atılıyor

DÜŞÜK

Veritabanı yeterli veriyi bellekte tutamıyor, bu yüzden diske daha sık gidiyor ve günlük işlemler yavaşlıyor.

Yapılması gereken: Sık kullanılan verinin önbellekte kalması için sunucuya daha fazla bellek verin ya da bellek tüketen sorguları azaltın.

Tek seferlik sorgular plan önbelleğini dolduruyor

DÜŞÜK

Çok sayıda tek kullanımlık sorgu planı, veriye ayrılabilir belleği işgal eder ve yoğun sunucuda kaynakları yavaşça israf eder.

Yapılması gereken: 'optimize for ad hoc workloads' ayarını açın; böylece tek seferlik sorgular önbelleği doldurmaz.

Yapay Zeka Hazırlığı (42/100)

Yapay zeka girişimlerine yatırım yapmadan önce veri temelinizde ciddi iyileştirme gerekiyor. Bugün en büyük kısıt yedek güvenilirliği (5/100). Bunu güçlendirmek, yapay zekaya hazır olma yolunda en yüksek getirili adımdır.

Veri Kalitesi	<div style="width: 62%;"></div>	62
Üst Veri Kalitesi	<div style="width: 43%;"></div>	43
Yedek Güvenilirliği	<div style="width: 5%;"></div>	5
Güvenlik Hazırlığı	<div style="width: 9%;"></div>	9
Teknik Borç	<div style="width: 85%;"></div>	85
Veri Yönetişi	<div style="width: 70%;"></div>	70
Modernizasyon Hazırlığı	<div style="width: 25%;"></div>	25

Öne Çıkan Riskler

- 'ERP_PROD' yedeği 20 gün önceki** KRITİK
Sunucu şu an arızalansa 20 güne kadar iş verisini kaybedebilirsiniz.
- Bir depolama sürücüsü neredeyse dolu** YÜKSEK
Bu sürücü dolduğunda veritabanları büyüyemez ve sistem iş kabul etmeyi durdurabilir; bu bir kesintiye yol açar.
- 'ERP_PROD' TAM kurtarma modunda ama güncel günlük (log) yedeği yok** YÜKSEK
İşlem günlüğü diski doldurana ve sistemi durdurana kadar büyüyebilir; ayrıca belirli bir ana geri dönüş yapamazsınız.
- 'ERP_PROD' için veri bütünlüğü yakın zamanda doğrulanmadı** YÜKSEK
Düzenli bütünlük kontrolü olmadan sessiz veri bozulması fark edilmeden tüm yedeklere işleyebilir; o zaman geri yükleme de sizi kurtarmaz.
- Yerleşik yönetici hesabı etkin** YÜKSEK
Herkesçe bilinen, yüksek yetkili bir hesap aktif ve saldırganların sık hedefidir.

Önerilen Aksiyonlar

- Günlük yedeklemeye geçin ve her gece başarıyla tamamlandığını doğrulayın.
- Şimdi yer açın veya sürücüyü genişletin ve kapasiteye tekrar ulaşmadan önce uyarı kurun.
- Düzenli günlük (log) yedekleri planlayın ya da belirli ana dönüş gerekmiyorsa sistemi SIMPLE kurtarmaya alın.
- Bu sistem için düzenli tutarlılık kontrolü (DBCC CHECKDB) planlayın ve hatalarda uyarı kurun.

- Yerleşik 'sa' hesabını devre dışı bırakın veya yeniden adlandırıp güçlü bir parola politikası uygulayın.

Aksiyon Yol Haritası

Vade	Aksiyon	Etki	Efor
Hemen · 0-7 gün	'ERP_PROD' yedeği 20 gün önceki Günlük yedeklemeye geçin ve her gece başarıyla tamamlandığını doğrulayın.	Kritik	Orta
Kısa · ≤30 gün	Bir depolama sürücüsü neredeyse dolu Şimdi yer açın veya sürücüyü genişletin ve kapasiteye tekrar ulaşmadan önce uyarı kurun.	Yüksek	Orta
Kısa · ≤30 gün	'ERP_PROD' TAM kurtarma modunda ama güncel günlük (log) yedeği yok Düzenli günlük (log) yedekleri planlayın ya da belirli ana dönüş gerekmiyorsa sistemi SIMPLE kurtarmaya alın.	Yüksek	Orta
Kısa · ≤30 gün	'ERP_PROD' için veri bütünlüğü yakın zamanda doğrulanmadı Bu sistem için düzenli tutarlılık kontrolü (DBCC CHECKDB) planlayın ve hatalarda uyarı kurun.	Yüksek	Orta
Kısa · ≤30 gün	Yerleşik yönetici hesabı etkin Yerleşik 'sa' hesabını devre dışı bırakın veya yeniden adlandırıp güçlü bir parola politikası uygulayın.	Yüksek	Yüksek
Kısa · ≤30 gün	Güçlü ve nadiren gereken özellikler açık Aktif kullanmadığınız özellikleri kapatın (xp_cmdshell, OLE Automation Procedures). Belirli bir ihtiyaç doğarsa istendiğinde yeniden açılabilir.	Yüksek	Orta
Kısa · ≤30 gün	Sistem bekleme süresinin çoğunu depolamada geçiriyor Veritabanının depolama performansını gözden geçirin — daha hızlı disk, veriyi ön belleğe alacak daha fazla bellek ya da diske daha az gidecek sorgu/index iyileştirmesi.	Yüksek	Orta
Orta · ≤60 gün	İşlemler çakışıp iptal ediliyor (deadlock) Tekrarlayan deadlock'ları inceletin; genelde hedefli indeksleme ve daha kısa işlemler bunları çözer.	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	5 hesap tam yönetici denetimine sahip Yönetici hesaplarını asgariye indirin ve gerçekten tam denetime kimin ihtiyacı olduğunu gözden geçirin.	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	1 hesap parola kurallarını atlıyor Tüm hesaplarda parola politikası zorunluluğunu etkinleştirin.	Orta	Düşük
Orta · ≤60 gün	Veritabanına 8 bağlantı şifreli değil Bu sistemi kullanan tüm uygulamalar için şifreli (TLS) bağlantıyı zorunlu kılın.	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	Sunucu belleği sınırlandırılmamış İşletim sistemine pay bırakan bir azami bellek sınırı belirleyin.	Orta	Düşük
Orta · ≤60 gün	'ERP_PROD' için depolama yavaş yanıt veriyor 'ERP_PROD' için alttaki diskleri kontrol edin — bu kadar yüksek gecikme genelde depolama katmanının ilgilenilmesi ya da veri dosyalarının daha hızlı diske taşınması gerektiğini gösterir.	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	Paylaşılan çalışma alanı (TempDB) bir darboğaz noktası TempDB veri dosyası sayısını sunucunun işlemcilerine göre artırın (genelde sekize kadar, eşit boyutlu).	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	1 otomatik görev başarısız oluyor Başarısız zamanlanmış görevleri inceleyip kök nedeni giderin.	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	Veri temeliniz yapay zeka girişimlerinden önce iyileştirme gerektiriyor Yapay zekaya hazır olmak için yönetim ve modernizasyondaki belirtilen boşlukları kapatın.	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	Bir yapay zeka programı için yedek güvenilirliği zayıf Bu veriyi yapay zeka sistemlerine vermeden önce yedekleri güvenilir ve test edilmiş hale getirin.	Orta	Orta
Orta · ≤60 gün	Verinin yapısı, yapay zekanın güvenebilmesi için iyileştirme gerektiriyor Yapay zeka için kullanmayı planladığınız tablolarda eksik birincil anahtarları ekleyin ve veri eksiksizliğini artırın; böylece veri tutarlı ve birleştirilebilir olur.	Orta	Orta
Uzun · ≤90 gün	Sunucu çökerse otomatik devralma yok İş açısından kritik sistemler için, bir sunucu arızalandığında hizmetin sürmesi adına yüksek erişilebilirlik seçeneği değerlendirin.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	2 sahipsiz (orphaned) kullanıcı hesabı bulundu Sahipsiz hesapları gözden geçirip kaldırın veya yeniden eşleştirin.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	Paralellik ayarı varsayılan değerde bırakılmış Paralellik maliyet eşliğini ayarlanmış bir değere yükseltin.	Düşük	Düşük

Vade	Aksiyon	Etki	Efor
Uzun · ≤90 gün	Paralellik sınırsız Sunucunun işlemci sayısına göre makul bir paralellik sınırı belirleyin.	Düşük	Düşük
Uzun · ≤90 gün	1 sistem için performans geçmişini kaydedilmiyor İş açısından kritik sistemlerde performans geçmişini (Query Store) etkinleştirin.	Düşük	Düşük
Uzun · ≤90 gün	Sorgular, kendilerini hızlandıracak index'ler olmadan çalışıyor Ekibinizin en yoğun veritabanlarındaki önerilen index'leri gözden geçirip uygun olanları eklemesini sağlayın — bu genelde en büyük ve en düşük maliyetli hızlanmadır.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	Veri bellekten çok hızlı atılıyor Sık kullanılan verinin önbellekte kalması için sunucuya daha fazla bellek verin ya da bellek tüketen sorguları azaltın.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	Tek seferlik sorgular plan önbelleğini dolduruyor 'optimize for ad hoc workloads' ayarını açın; böylece tek seferlik sorgular önbelleği doldurmaz.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	'ERP_PROD' eski uyumluluk modunda çalışıyor Test sonrası veritabanı uyumluluk düzeyini güncellemeyi planlayın.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	7 index kullanılmadığı halde maliyet ekliyor Hiç okunmayan index'leri gözden geçirin ve temsil edici bir süre sonunda gereksiz olduğu doğrulananları kaldırın.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	'ERP_PROD' parçalanmış bir işlem günlüğüne sahip İşlem günlüğünü doğru boyutlandırıp yeniden oluşturun; böylece çok daha az iç parçaya sahip olur.	Düşük	Orta
Uzun · ≤90 gün	Bazı sistemlerin net bir sahip hesabı yok Her iş sistemine geçerli bir sahip atayın.	Düşük	Düşük
Uzun · ≤90 gün	Yöneticiler için acil durum erişimi yok Özel yönetici bağlantısını (DAC) etkinleştirin; böylece acil durumda bir yetkili sunucuya her zaman ulaşılabilir.	Düşük	Orta

Teknik Kanıt

Bu değerlendirmenin arkasındaki ölçülen değerler. Teknik ekibinizin her bulguyu doğrulayıp aksiyona geçebilmesi için paylaşılr.

SQL Server: Standard Edition (64-bit) (11.0.5000) İşlemci: 8 TempDB dosyası: 1

Depolama hacimleri (boş alan)

Hacim	Toplam	Boş	Boş %
D:\	1.024 GB	78 GB	8%
C:\	256 GB	120 GB	47%

Duruş: Açık yüzey alanı: xp_cmdshell, OLE Automation Procedures · 0 veritabanı şifreli (TDE) · Bellek tutma süresi 180sn · 11 yakın deadlock

En çok bekleme tipleri (sunucu bekleme süresini nerede geçiriyor)

Bekleme tipi	Alan	Pay
PAGEIOLATCH_SH	storage I/O	72%
WRITELOG	storage I/O	14%
LCK_M_X	blocking and locking	8%
CXPACKET	query parallelism	6%

Depolama gecikme sıcak noktaları (IO başına ortalama ms)

Veritabanı	Dosya	Okuma	Yazma
ERP_PROD	ROWS	120 ms	15 ms

En büyük veritabanları

Veritabanı	Veri	Günlük	Toplam
ERP_PROD	82,5 GB	11,7 GB	94,2 GB

Veritabanı başına son tam yedek

Veritabanı	Son tam yedek	Yaş
ERP_PROD	24 May 2026 19:50	20 g

En yüksek etkili eksik index'ler

Veritabanı	Tahmini hızlanma	Talep
ERP_PROD	~88%	1500
ERP_PROD	~72%	640

En çok kaynak tüketen sorgu desenleri (CPU'ya göre)

Sorgu (hash)	Çalışma	Ort. CPU	Ort. süre
0x8F3A1C77	142000	38 ms	96 ms
0x2B19E0A4	9800	214 ms	540 ms

Sorgular bilerek hash ile gösterilir – tarayıcı ham SQL metnini hiçbir zaman toplamaz, böylece hiçbir iş verisi ortamınızdan çıkmaz.

Veri şekli (YZ hazırlığı): 1 veritabanı · 120 tablo · ~8.200.000 satır · %25 birincil anahtarlı · %73 null kolon · 0 ilişki

Veri şekline göre en büyük veritabanları

Veritabanı	Tablo	Satır	BA	Null
ERP_PROD	120	8.200.000	25%	73%

SentinelDB360 – bir DMC Bilgi Teknolojileri ürünüdür.

İş Sistemleri Sağlığı ve Yapay Zeka Hazırlık Platformu.

sentineldb360.com · dmcteknoloji.com · iletisim@dmcteknoloji.com